

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 290/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť PhDr. J. D., P., zastúpeného A. s. r. o., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. M. C., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Nc 2/2013 z 30. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PhDr. J. D. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2013 doručená sťažnosť PhDr. J. D., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného A. s. r. o., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. M. C., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len

„najvyšší súd“) sp. zn. 1 Nc 2/2013 z 30. januára 2013 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť uznesením najvyššieho súdu.

Sťažovateľ uvádza: „Najvyšší súd SR v Bratislave uznesením sp. zn. 1Nc 2/2013 zo dňa 30. 1. 2013 rozhodol, že sudkyne Krajského súdu v Prešove JUDr. G. K. PhD., JUDr. A. I. a JUDr. E. Š. nie sú vylúčené z rozhodovania a prejednávania veci vedenej na uvedenom súde pod sp. zn. 4Co/141/2012 (vec Okresného súdu v Prešove, sp. zn. 10C/273/2007).

Navrhovateľ dňa 25. 3. 2013 podal na Najvyšší súd SR v Bratislave dovolanie proti uzneseniu Najvyššieho súdu SR v Bratislave sp. zn. 1Nc 2/2013 zo dňa 30. 1. 2013 v spojení s vecou sp. zn. 4Co/141/2012 vedenou na Krajskom súde v Prešove. Vo veci doposiaľ nie je rozhodnuté.

Súd v napadnutom uznesení nevyhovel námietke zaujatosti navrhovateľa, pričom vychádzal len z vyjadrení konkrétnych sudkýň a nerešpektoval vlastnú ustálenú súdnu prax. Súd nerešpektoval právo navrhovateľa na prejednanie veci pred nestranným súdom a nerešpektoval skutočnosť, že za nestranného sudcu právna prax považuje takého sudcu, ktorý je podľa svojho vedomia a svedomia a z titulu funkcie nezávislý na prejednávaní vecí a účastníkov sporu v tom zmysle, že je voči ním neutrálny, že voči ním nemá žiadne predsudky, sympatie ani antipatie, teda že účastníci sú v jeho očiach úplne rovní, a že k právnemu vzťahu, ktorý rieši, nezískal vzťah ešte pred tým, než mu vec pripadla na prejednanie a rozhodnutie, a je teda dostatočný predpoklad, že bude môcť vec posudzovať úplne nezávisle a slobodne.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo PhDr. J. D. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu SR v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. INc 2/2013, porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššiemu súdu SR v Bratislave, sp. zn. INc 2/2013 zo dňa 30. 1. 2013 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd SR v Bratislave je povinný nahradiť PhDr. J. D. trovy konania vo výške 331,13 EUR (slovom tristotridsaťjeden, 13/100 EUR) na účet jeho právneho zástupcu do 15 (slovom pätnástich) dni od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namietá porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal vo svojej veci dovolanie ešte predtým, ako podal sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. V okolnostiach daného prípadu tak sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako súd dovolací a ústavný súd), čo v podmienkach právneho štátu, ktorý rešpektuje princíp právnej istoty, nie je ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na to, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľom využitý, ako predčasné.

Ústavný súd sa v ostatnom období aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) odklonil od svojej predchádzajúcej judikatúry a v súčasnosti vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolanie) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd už v tejto súvislosti taktiež judikoval (napr. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Preto nie je odôvodnené, aby sťažovatelia v prípade, ak podali dovolanie, zároveň podali aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu tiež rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Českej republike, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou sťažovateľa pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, že by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to viesť k predĺženiu konania o sťažnosti a navádzalo by to potenciálnych sťažovateľov na obdobný postup, aký zvolil v danom prípade sťažovateľ, t. j. na paralelné podávanie sťažnosti ústavnému súdu zároveň s podaním dovolania, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

Z týchto dôvodov sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratione temporis* ju pri predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa s ním ústavný súd už nezaoberal.

V závere ústavný súd uvádza, že sťažnosť bolo možné odmietnuť aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, keďže sťažovateľ k sťažnosti nepripojil uznesenie najvyššieho súdu, proti ktorému sťažnosť smeruje.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2013